

2. Державна програма розвитку туризму на 2002-2010 роки: Затв. Постановою Кабінету Міністрів України №583 від 29.04.2002 р. // Офіційний вісник України – 2002. – №18. – С. 143–154.

3. Радионова О. Н. Туристический бизнес и модель туризма: диалектика соотношения / О. Н. Радионова // Місто. Культура. Цивілізація: матеріали VIII міжнар. наук.-теорет. Інтернет-конф., Харків, квітень 2018 р. / [редкол. : М. К. Сухонос (відпов. ред.) та ін.] ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – С. 139–142.

4. Євдокименко В. К. Регіональна політика розвитку туризму (методологія формування, практика реалізації) / В. К. Євдокименко– Львів, 1997. – 19 с.

Радионова О. М., канд. екон. наук, доц.,
Холотко І. О., студентка факультету Менеджменту,
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, Україна*

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПАЛОМНИЦЬКОГО ТУРИЗМУ

З економічної точки зору паломницький туризм дає багато позитивних результатів, але більшість досліджень зосереджується на негативних наслідках, які стосуються сакральних місць і обрядів. Хоча туристи сприймаються багатьма як явище, що сприяє збереженню культурних цінностей, у тому числі релігійних, більшість спостерігачів сприймають його, як негативний фактор, що впливає на деградацію природного та культурного середовища.

Єдиною стійкою різницею між паломниками та туристами є те, що паломники не створюють негативного культурного, екологічного та соціального іміджу, який би був пов'язаний з масовим туризмом. Деякі вчені відзначають, що туризм руйнує покаєний вимір паломництва і відлякує духовно мотивованих мандрівників у релігійне захоплення, яке вони повинні відчувати. Багато паломників іноді шоковані від неповажної поведінки навіть невеликих груп туристів або інших людей, які водночас перебувають у священних будівлях.

Активний туризм до багатьох релігійних центрів порушив святість таких місць, як, наприклад, Джабал Муса на Синаї в Єгипеті, або гімалайські буддійські монастирі в Тибеті та Непалі. У багатьох європейських країнах масовий туризм захопив християнські місця поклоніння до такої міри, що вони майже перестали виконувати свої попередні функції. У Західній Європі сакральні установи є також концертними залами, а іноді вони стають аудиторією фестивалів і шоу, що приховує основні цінності, які храм повинен виконувати. Це може викликати проблеми для паломників, які відвідують релігійні місця, щоб провести час у молитві та спогляданні.

Туризм негативно впливає на релігійність і рівень духовності громад, що населяють туристичні курорти. Це безсумнівний факт, що спостерігається в багатьох регіонах світу. Бекерлег і Сіндіга наводять

приклади зі Східної Африки, де туризм негативно впливає на молодь мусульманських громад, як результат їх нерегулярна присутність в мечетях, наркоманія, вживання алкоголю або небажана статева поведінка [2].

Характер релігійних церемоній, наприклад, танцю, в Гімалаях змінився завдяки великій кількості нерелігійних туристів, які не розуміють цих ритуалів і не поважають релігійний зміст, прихований за ними. Таким чином, спад релігійної практики впливає майже на весь світ [1].

У місцях релігійного поклоніння, як і в інших центрах, що приймають туристів, стикаємося з багатьма типовими туристичними явищами: як паломницькі, так і невіруючі туристи залишаються в одному місці, але їхні дії та поведінка відрізняються одне від одного, проте, що досвід конкретної людини може включати як релігійні, так і туристичні складові. Як правило, туристична поведінка характеризується світськими елементами і посиляється, принаймні на теперішній час, на постмодерністський світ.

Перспективи розвитку паломницького туризму спрямовані на вирішення таких існуючих проблем, як відсутність пропаганди рекреаційних та сакральних можливостей країн на державному рівні та ефективної моделі інвестиційної політики для популяризації цієї галузі туризму.

Паломництво, передбачає пошук духовної автентичності. У свою чергу, туристи, які не вважають себе членами релігійної спільноти, надають цьому місцю інший сенс, без духовних цінностей, тому важливо знайти компроміс, створити відповідні умови для різних груп туристів та екскурсантів.

Підсумовуючи вищезазначені міркування, можна зробити висновок, що як культурне явище – релігійний туризм, так і паломництво мають спільні риси, часто проникаючи і водночас відрізняються в багатьох областях, але завжди пов'язані з людиною у всій своїй фізичній і духовній складності. Враховуючи це, варто розвивати паломницький туризм у такому напрямі, щоб щоразу більше людей, незалежно від їхніх можливостей та поглядів, відчували потребу й необхідність, бодай раз на рік здійснити прощу до релігійних місць.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Релігія і духовні подорожі [Електронний ресурс]. – 2006. – Режим доступу до ресурсу : https://books.google.com.ua/books/about/Tourism_Religion_and_Spiritual_Journeys.html?id=EADzxnR-WycC&redir_esc=y.
2. Туризм і африканський розвиток: зміни та виклики туризму в Кенії [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу : <https://books.google.com.ua/books?id=dPODDwAAQBAJ&pg=PT136&lpg=PT136>